

IFRIC's Agenda Decision

הסדרי מימון בשרשרת ההספקה – פקטורינג הפוך

דצמבר 2020

הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) קיבלה פנייה לגבי הסדרי פקטורינג הפוך. בפרט, הוועדה (IFRIC) נשאלה:

- א. כיצד ישות מציגה התחייבויות לשלם עבור סחורות או שירותים שהתקבלו כאשר החשבונות המתחייבות הן חלק מהסדר פקטורינג הפוך; וכן
- ב. מהו המידע לגבי הסדרי פקטורינג הפוך שישות נדרשת לתת לו גילוי בדוחותיה הכספיים.

בהסדר פקטורינג הפוך, מוסד פיננסי מסכים לשלם סכומים שישות חייבת לספקיה והישות מסכימה לשלם למוסד הפיננסי באותו מועד שבו הספקים מקבלים תשלום, או במועד מאוחר יותר.

הצגה בדוח על המצב הכספי

תקן חשבונאות בינלאומי 1 הצגה של דוחות כספיים מפרט כיצד ישות נדרשת להציג את התחייבויותיה בדוח על המצב הכספי.

סעיף 54 לתקן חשבונאות בינלאומי 1 דורש מישות להציג "ספקים זכאים אחרים" בנפרד מהתחייבויות פיננסיות אחרות. "ספקים זכאים אחרים" הם שונים מספיק במהותם או במאפיין הפעילות שלהם מהתחייבויות פיננסיות אחרות כדי שתידרש הצגה נפרדת (סעיף 57 לתקן חשבונאות בינלאומי 1). סעיף 55 לתקן חשבונאות בינלאומי 1 דורש מישות להציג סעיפים נוספים (כולל על ידי פיצול הסעיפים הרשומים בסעיף 54) כאשר הצגה כזו רלוונטית להבנת המצב הכספי של הישות. כתוצאה מכך, ישות נדרשת לקבוע אם להציג התחייבויות שהם חלק מהסדר פקטורינג הפוך:

- א. בתוך ספקים זכאים אחרים;
- ב. בתוך התחייבויות פיננסיות אחרות; או
- ג. כסעיף נפרד מפריטים אחרים בדוח על המצב הכספי שלה.

סעיף 11(א) לתקן חשבונאות בינלאומי 37 הפרשות, התחייבויות תלויות ונכסים תלויים קובע כי "התחייבויות לספקים הן התחייבויות לתשלום עבור סחורות, או שירותים, שנתקבלו, או שסופקו, ושהוגשו **חשבונית חשבונית** בגין, או שסוכמו באופן פורמלי עם הספק". סעיף 70 לתקן חשבונאות בינלאומי 1 מסביר ש"התחייבויות שוטפות מסוימות, כגון ספקים... הן חלק מההון החוזר שבו נעשה שימוש במחזור התפעולי הרגיל של הישות." הוועדה (IFRIC) לפיכך הגיעה למסקנה שישות מציגה התחייבות פיננסית כספקים רק כאשר:

- א. ההתחייבות הפיננסית מייצגת התחייבות לשלם עבור סחורות או שירותים;
- ב. הוגשו חשבונות בגין ההתחייבות הפיננסית או שהיתה הסכמה פורמלית עם הספק; וכן
- ג. ההתחייבות הפיננסית היא חלק מההון החוזר שבו נעשה שימוש במחזור התפעולי הרגיל של הישות.

סעיף 29 לתקן חשבונאות בינלאומי 1 דורש שישות "תציג בנפרד פריטים שהמהות או מאפיין הפעילות שלהם אינם דומים אלא אם הם אינם מהותיים." סעיף 57 קובע שסעיפים נכללים כאשר הגודל, המהות או מאפיין הפעילות של פריט (או של הקבוצה של פריטים דומים) הם כאלה שהצגה נפרדת רלוונטית להבנת המצב הכספי של הישות. בהתאם לכך, הוועדה (IFRIC) הגיעה למסקנה שביישום תקן חשבונאות בינלאומי 1, ישות מציגה התחייבויות שהן חלק מהסדר פקטורינג הפוך:

א. כחלק מ"ספקים זכאים אחרים" רק כאשר להתחייבויות אלה יש מהות ומאפיין פעילות דומים לספקים – לדוגמה, כאשר התחייבויות אלה הן חלק מההון החוזר שנעשה בו שימוש במחזור התפעולי הרגיל של הישות.

ב. בנפרד, כאשר הגודל, המהות או מאפיין הפעילות של התחייבויות אלה הופך את ההצגה בנפרד רלוונטית להבנה של המצב הכספי של הישות. בבחינה אם נדרש להציג התחייבויות כאלה בנפרד (כולל אם לפצל ספקים זכאים אחרים), ישות מביאה בחשבון את הסכומים, המהות והעיתוי של התחייבויות אלה (סעיפים 55 ו-58 לתקן חשבונאות בינלאומי 1).

הוועדה (IFRIC) העירה שישות אשר בוחנת אם להציג בנפרד התחייבויות שהן חלק מהסדר פקטורינג הפוך עשויה לשקול גורמים כולל לדוגמה:

- א. אם סופקה בטוחה נוספת כחלק מההסדר שלא היתה מסופקת ללא ההסדר.
- ב. המידה שבה התנאים של התחייבויות שהם חלק מההסדר שונים מהתנאים של הספקים של הישות שאינם חלק מההסדר.

גריעה של התחייבות פיננסית

ישות בוחנת אם ומתי לגרוע התחייבות שהיא (או שהפכה) חלק מהסדר פקטורינג הפוך ביישום דרישות הגריעה בתקן דיווח כספי בינלאומי 9 *מכשירים פיננסיים*.

ישות שגורעת יתרת ספק ומכירה בהתחייבות פיננסית חדשה למוסד פיננסי מיישמת את תקן חשבונאות בינלאומי 1 בקביעה כיצד להציג את ההתחייבות החדשה בדוח על המצב הכספי שלה (ראה "הצגה בדוח על המצב הכספי").

הצגה בדוח על תזרימי מזומנים

סעיף 6 לתקן חשבונאות בינלאומי 7 *דוח על תזרימי מזומנים* מגדיר:

- א. פעילויות שוטפות כ"פעילויות העיקריות לייצור-הכנסות של הישות ופעילויות אחרות אשר אינן פעילויות השקעה או פעילויות מימון"; וכן
- ב. פעילויות מימון כ"פעילויות שתוצאתן היא שינויים בהיקף ובהרכב ההון המושקע בישות והאשראי שנטלה."

ישות שהתקשרה בהסדר פקטורינג הפוך קובעת כיצד לסווג תזרימי מזומנים הכפופים להסדר, באופן טיפוסי תזרימי מזומנים מפעילויות שוטפות או כתזרימי מזומנים מפעילויות מימון. הוועדה (IFRIC) העירה שבחינה של ישות של מהות ההתחייבויות שהן חלק מההסדר עשויה לסייע בקביעה אם תזרימי המזומנים המתייחסים נובעים מפעילויות שוטפות או מפעילויות מימון. לדוגמה, אם הישות מחשיבה את ההתחייבות המתייחסת כספק או זכאי אחר שהם חלק מההון החוזר שנעשה בו שימוש בפעילויות העיקריות לייצור הכנסות של הישות, הישות מציגה תזרימי מזומנים שליליים לסילוק ההתחייבות כמשמשים מפעילויות שוטפות בדוח על תזרימי המזומנים שלה. בניגוד לכך, אם הישות מחשיבה את ההתחייבות המתייחסת לא כספק או זכאי אחר מאחר שההתחייבות מייצגת אשראי של הישות, הישות מציגה תזרימי מזומנים שליליים לסילוק ההתחייבות כמשמשים מפעילויות מימון בדוח על תזרימי מזומנים שלה.

עסקאות השקעה ועסקאות מימון שאינן מחייבות את השימוש במזומנים ושווי מזומנים לא יכללו בדוח על תזרימי מזומנים (סעיף 43 לתקן חשבונאות בינלאומי 7) של הישות. כתוצאה מכך, אם תזרימי מזומנים חיובי ותזרימי מזומנים שלילי מתרחשים עבור ישות כאשר מבוצע פקטורינג על חשבונת כחלק מהסדר פקטורינג הפוך, הישות מציגה את תזרימי מזומנים אלה בדוח על תזרימי המזומנים שלה. אם לא מתרחש תזרימי מזומנים חיובי או תזרימי מזומנים שלילי עבור ישות בעסקת מימון, הישות נותנת גילוי לעסקה במקום אחר בדוחות הכספיים באופן שמספק את כל המידע הרלוונטי לגבי פעילות המימון (סעיף 43 לתקן חשבונאות בינלאומי 7).

ביאורים לדוחות הכספיים

סעיף 31 לתקן דיווח כספי בינלאומי 7 מכשירים פיננסיים: גילויים דורש מישות לספק מידע שיאפשר למשתמשים בדוחותיה הכספיים להעריך את המהות וההיקף של סיכונים הנובעים ממכשירים פיננסיים שאליהם הישות חשופה. תקן דיווח כספי בינלאומי 7 מגדיר סיכון נזילות כ"סיכון שישות תיתקל בקושי לקיים מחויבויות הקשורות להתחייבויות פיננסיות, אשר מסולקות על ידי מסירת מזומן או נכס פיננסי אחר". הוועדה (IFRIC) העירה שהסדרי פקטורינג הפוך יוצרים לעיתים תכופות סיכון נזילות מאחר ש:

- א. הישות ריכזה חלק מהתחייבויותיה במוסד פיננסי אחד ולא בקבוצה מגוונת של ספקים. הישות עשויה גם להשיג מקורות אחרים למימון מהמוסד הפיננסי המספק את הסדר הפקטורינג ההפוך. אם הישות תיתקל בקושי כלשהו בעמידה במחויבויותיה, ריכוז כזה יגדיל את הסיכון שהישות תצטרך לשלם סכום משמעותי, בבת אחת לצד שכנגד אחד.
- ב. הישות עשויה להתרגל להסתמך על תנאי תשלום מוארכים או שהספק של הישות יתרגל או יסתמך על תשלום מוקדם יותר בהתאם להסדר הפקטורינג ההפוך. אם המוסד הפיננסי יפרוש (withdraw) מהסדר הפקטורינג ההפוך, פרישה (withdrawal) זו עשויה להשפיע על היכולת של הישות לסלק התחייבויות במועדן, בפרט אם הישות היתה כבר במצוקה כלכלית.

סעיפים 33-35 לתקן דיווח כספי בינלאומי 7 דורשים מישות לתת גילוי כיצד חשיפות לסיכון הנובעות ממכשירים פיננסיים, כולל סיכון נזילות, נוצרות; מטרות, מדיניות ותהליכים של הישות לניהול הסיכון; תמצית נתונים כמותיים אודות חשיפת הישות לסיכון נזילות בסוף תקופת הדיווח (כולל מידע נוסף אם נתונים אלה מייצגים את חשיפתה של הישות לסיכון נזילות במהלך התקופה); וריכוזי סיכון. סעיפים 39 ו-111 לתקן דיווח כספי בינלאומי 7 מפרטים דרישות וגורמים נוספים שישות צריכה להביא בחשבון בהספקת גילויים לגבי סיכון נזילות.

ישות מפעילה שיקול דעת בקביעה אם לספק גילויים נוספים בביאורים לגבי ההשפעה של הסדרי פקטורינג הפוך על המצב הכספי, על תוצאות הפעולות ועל תזרימי המזומנים שלה. הוועדה (IFRIC) העירה ש:

- א. בחינה כיצד להציג התחייבויות ותזרימי מזומנים המתייחסים להסדרי פקטורינג הפוך עשויה להיות כרוכה בשיקול דעת. ישות תיתן גילוי לשיקולי הדעת שההנהלה הפעילה בהקשר זה אם שיקולי דעת אלה הם בין שיקולי הדעת שיש להם את ההשפעה המשמעותית ביותר על הסכומים שהוכרו בדוחות הכספיים (סעיף 122 לתקן חשבונאות בינלאומי 1).
- ב. להסדרי פקטורינג הפוך עשויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של ישות. ישות מספקת מידע לגבי הסדרי פקטורינג הפוך בדוחותיה הכספיים במידה שבה מידע כזה הוא רלוונטי להבנה של כל אחד מדוחות כספיים אלה (סעיף 112 לתקן חשבונאות בינלאומי 1).

הוועדה (IFRIC) ציינה שהפעלת שיקולי דעת לגבי מהותיות כרוכה הן בשיקולים כמותיים והן בשיקולים איכותיים.

סעיף 44 לתקן חשבונאות בינלאומי 7 דורש מישות לספק "גילויים אשר יאפשרו למשתמשים בדוחות הכספיים להעריך שינויים בהתחייבויות הנובעות מפעילויות מימון, כולל הן שינויים הנובעים מתזרימי מזומנים והן שינויים שאינם במזומנים." הוועדה (IFRIC) ציינה שגילוי כזה נדרש עבור התחייבויות שהן חלק מהסדר פקטורינג הפוך אם תזרימי המזומנים סווגו, או תזרימי מזומנים עתידיים יסווגו, כתזרימי מזומנים מפעילויות מימון.

הוועדה (IFRIC) הגיעה למסקנה שהעקרונות והדרישות בתקני דיווח כספי בינלאומיים מספקים בסיס מתאים לישות על מנת לקבוע את ההצגה של התחייבויות שהן חלק מהסדרי פקטורינג הפוך, ההצגה של תזרימי המזומנים המתייחסים והמידע שיש לתת לו גילוי בביאורים לגבי, לדוגמה, סיכונים נזילות

בהסדרים כאלה. כתוצאה מכך, הוועדה (IFRIC) החליטה לא להוסיף נושא זה לסדר היום לתקינה שלה.

תרגום ה-Agenda Decision של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי לעברית מובא לנוחות המדווחים ורואי החשבון. הנוסח המקורי באנגלית הוא הנוסח המחייב וניתן לקרוא אותו באתר האינטרנט של המוסד לתקני דיווח כספי בינלאומיים בכתובת:

<https://cdn.ifrs.org/-/media/project/supply-chain-financing-arrangements/supply-chain-financing-arrangements-reverse-factoring-december-2020.pdf>